

Bomarsund

Al enige jaren heb ik in mijn bureaulade wat schrijfsels liggen die betrekking hebben op een en hetzelfde onderwerp: Bomarsund. Een onderwerp wat me interesseert, omdat geschiedenis me interesseert. Het begon met de uitgave van een fraai boekje in 2004. Onderwerp was de ruïne van deze fortificatie, die 150 jaar eerder werd verwoest in 1854.

De uitgave van dit boekje werd in 2005 gevolgd door de uitgave van een zegel die de aandacht vestigt op het initiatief om een bezoekerscentrum te vestigen bij Bomarsund. Op grappige wijze wordt de mogelijkheid voor toeristische uitstapjes duidelijk gemaakt.

En in 2006 werd een postzegel uitgegeven die een deel van de ruïne toonde en de aandacht vestigde op de demilitarisering van Åland, ook weer 150 jaar geleden.

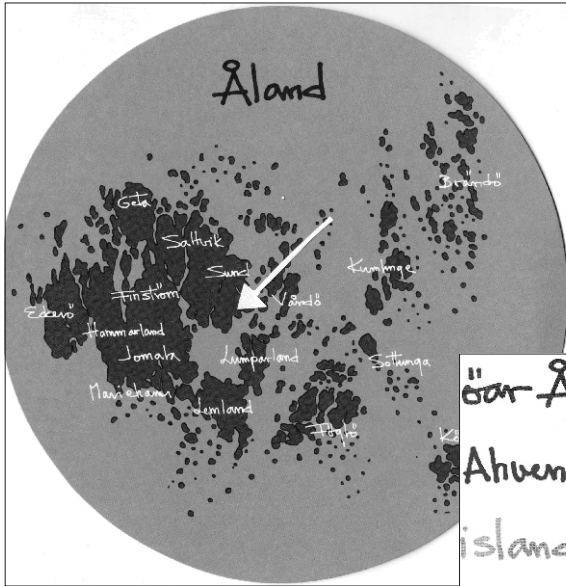

De postzegel toont delen van de ruïne van de Bomarsund fortificatie. Op de achtergrond zien we een deel van de tekst van het vredesverdrag, dat werd geschreven in verband met de demilitarisering. Uitgegeven op 29 maart 2006.

Aan deze uitgaven moest ik denken toen ik de nieuwste postwaardestukken van Åland, uitgegeven op 8 maart 2009, onder ogen kreeg. Op een van de kaarten is slechts een tekst te lezen in vijf talen: Åland, eilanden van de vrede. In een interview met de ontwerpster Chiqui Mattson, zegt ze, dat haar zoon vindt dat er meer aandacht besteed moet worden aan het feit dat Åland een gedemilitariseerde zone is.

Postzegelboekje, uitgegeven op 9 juni 2004. Het postzegelboekje bevat acht postzegels in twee velletjes.

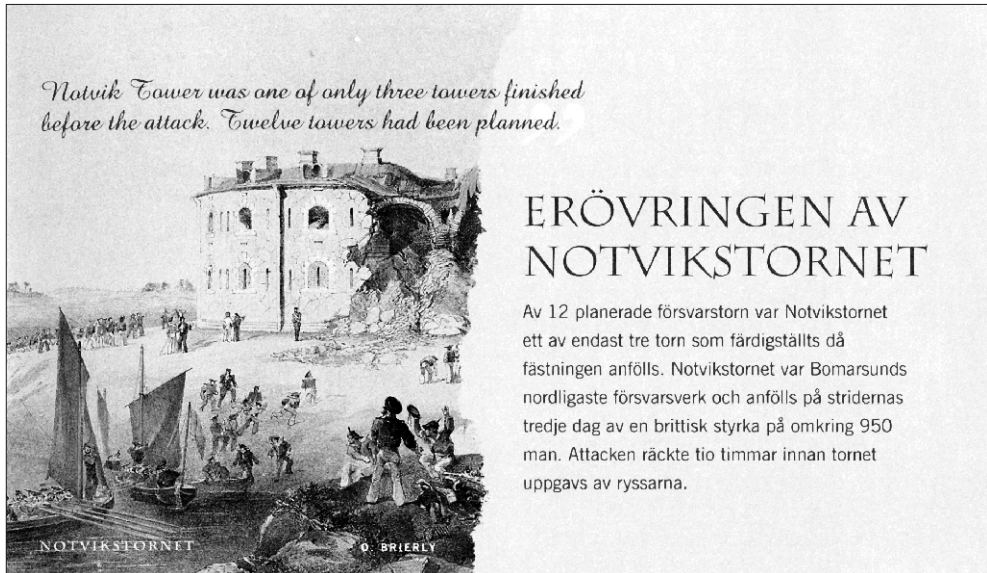

öar Åland hedens öar Åland
 Ahvenanmaa rauhan saaret
 islands of peace Åland islands
 die Inseln des Friedens Åland
 paix Åland îles de la paix

Åland bezit niet veel historische bezienswaardigheden. Een van de grootste bezienswaardigheden van Åland wordt gevormd door de ruïnes van de fortifica-

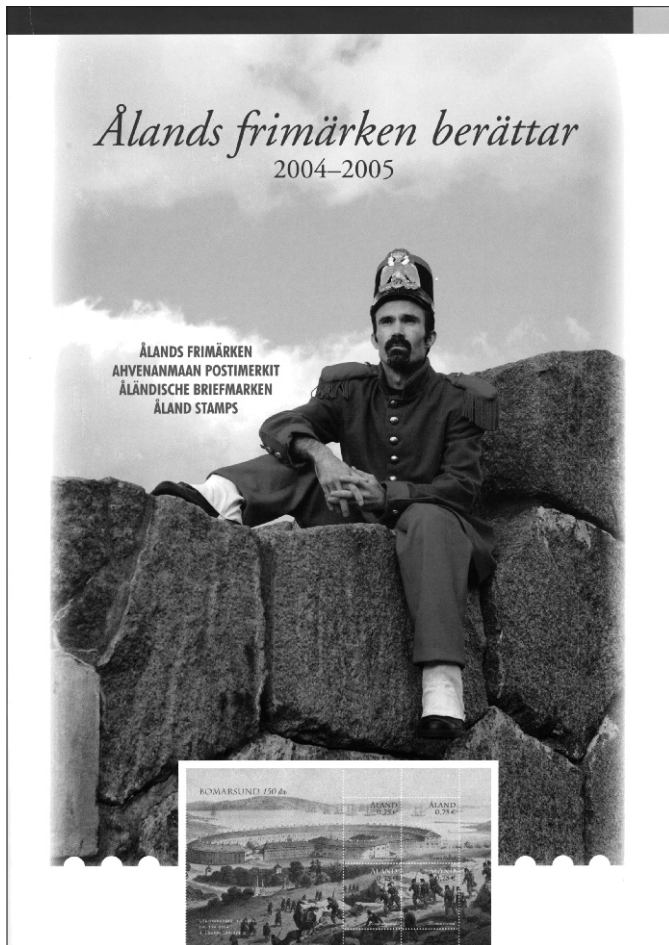
Een bladzijde uit het boekje.

Notvik Tower was one of only three towers finished before the attack. Twelve towers had been planned.

ERÖVRINGEN AV NOTVIKSTORNET

Av 12 planerade försvarstorn var Notvikstornet ett av endast tre torn som färdigställdes då fästningen anfölls. Notvikstornet var Bomarsunds nordligaste försvarsverk och anfölls på stridernas tredje dag av en brittisk styrka på omkring 950 man. Attacken räckte tio timmar innan tornet uppgavs av ryssarna.

Ook het jaarboek 2004-2005 besteedt ruim aandacht aan de geschiedenis.

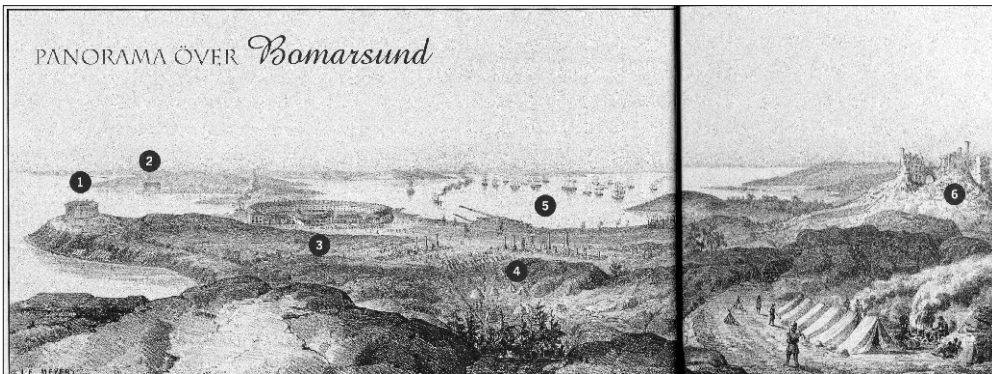
tien van Bomarsund. Het is een herinnering aan de Russische periode. Na de oorlog in 1808-1809 tussen Zweden en Rusland, was de positie van Åland ingrijpend veranderd. Bij de vredesonderhandelingen in Fredrikshamn, werd Zweden gedwongen, afstand te doen van Finland en Åland ten gunste van Rusland. Finland werd een deel van het groothertogdom en kreeg een nieuwe vorst, de Russische Tsaar. Nu werd de geografische positie van Åland erg interessant. Tijdens de Zweedse tijd

was Åland gesitueerd in een Zweedse binnenzee, een veilige plaats. Maar na de oorlog in 1809 werd Åland de meest westelijk gelegen buitenpost van het groothertogdom. Russische troepen werden gestationeerd in Åland en door een fortificatie-deskundige werd aangeraden om een fort te bouwen in de nabijheid van Bomarsund om daar een verdedigingsmacht te huisvesten als antwoord op mogelijke bedreigingen vanuit het westen. Dit werd gebouwd op het meest oostelijke deel van het eiland en het diende als bruggenhoofd naar het vasteland.

Met de bouw werd begonnen in 1832. De fortificatie zou een centrale kazerne hebben met een doorsnee van 290 meter. De fortificatie zou uiteindelijk plaats moeten bieden aan 5000 personen en 500 kanonnen. Er werd ook een nieuwe haven aangelegd, waar grote slagschepen voor anker konden

gaan. Ook verrezen er verscheidene torens die met elkaar waren verbonden. Iedere to-

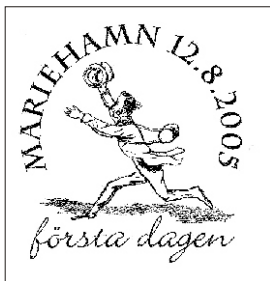

De laatste bladzijden van het boekje.

ren had ongeveer vijftig batterijen, ieder bestaande uit vier kanonnen.

Het twee verdiepingen hoge hoofdfort was

in 1842 klaar en het lukte de Russen drie van de twaalf geplande verdedigingstorens te bouwen.

Volk uit heel Rusland kwam naar Åland om deel te

nemen aan de aanleg. Ze spraken verschillende talen en hadden verschillende religies. Gedurende 25 jaar woonden ze samen op een klein oppervlak.

Er ontstond een kleine gemeenschap, Skarpans, met winkels en een school. Op een nabijgelegen eiland werden een ziekenhuis en zowel een Orthodoxe als een Lutherse kerk gebouwd. Hier bevonden zich ook kerkhoven van verschillende religies. Sommige grafstenen zijn nog te vinden. Het meest indrukwekkend is het nieuw-Orthodox kerkhof. Op een zeker moment woonden er 3000 - 3500 mensen in

Toeristische uitstapjes naar Bomarsund.

- 1 NOTVIKSTORNET
Notvik Tower
- 2 PRÄSTÖTORNET
Prästö Tower
- 3 HUVUDFÄSTNINGEN
Main fortress
- 4 RUINER AV STADEN SKARPANS
Ruins of the town of Skarpans
- 5 FJÄRDEN LUMPAREN • DEN BRITTISK-FRANSKA FLOTTAN
Bay of Lumparen • The Anglo-French navy
- 6 BRÄNNKLINTSTORNET
Brännklint Tower

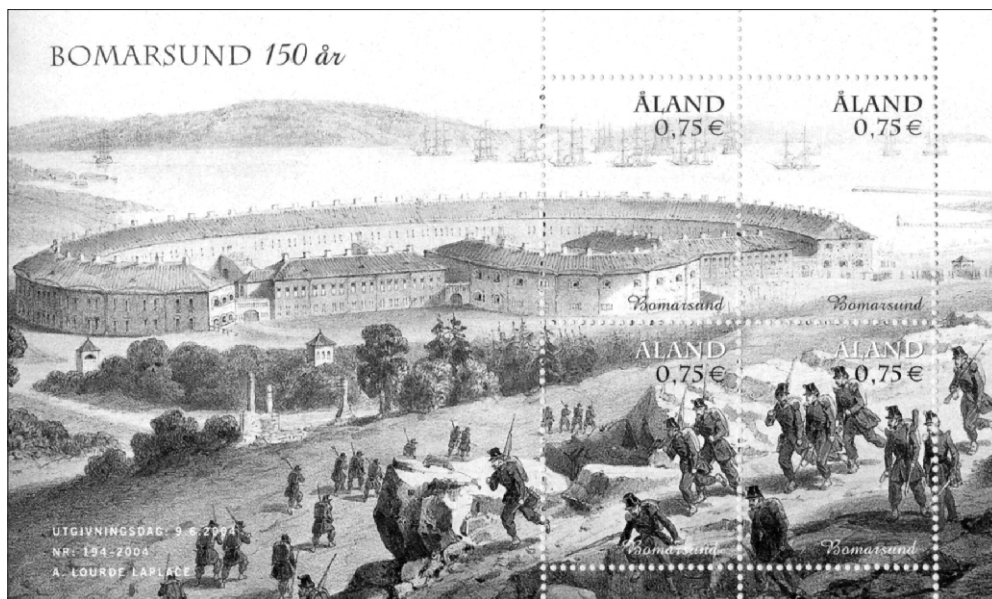
en bij Bomarsund. Een groot aantal mensen voor die tijd.

Maar tijdens de bouw ontstond een nieuwe oorlog, bekend als de Krimoorlog. De aanleiding was het volgende.

Rusland had een geschil met de Turkse sultan over het beschermheerschap van een aantal Heilige Plaatsen in Palestina en viel

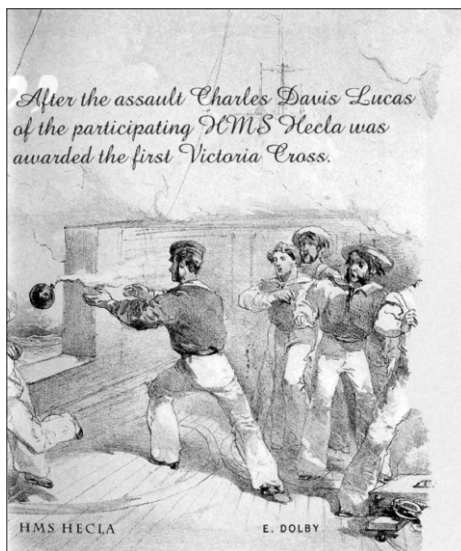
Moldavië en Walachije binnen. In 1853 leidde dat tot oorlog tussen de sultan en de tsaar.

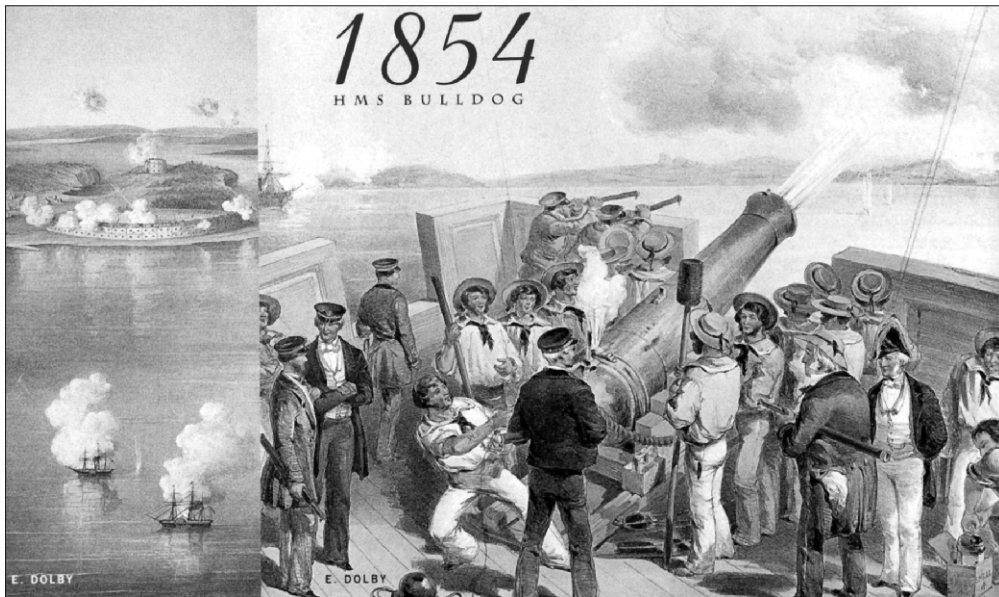
Frankrijk had hier tevens aandeel in, doordat tsaar Nicolaas I van Rusland de Franse keizer Napoleon III beledigde en zijn keizerschap betwijfelde. Het was dus niet alleen een oorlog

van militaire belangen, maar ook een van prestige. In november 1853 vernietigde een Russische vloot onder admiraal Pavel de Turkse vloot bij Sinop. Daarop kreeg het Ottomaanse Rijk op 28 maart 1854 steun van de Britten en de Fransen die beducht waren voor Russische invloed in de Middellandse Zee. Bij het uitbreken van de oorlog in 1854 was het fort echter nog niet voltooid. Als een symbool van de Russische expansiedrift vormde het fort het belangrijk doel van de geallieerde vloot. Op 21 juni 1854 vond het eerste bombardement plaats, geleid door het schip de HMS Hecla. Op dit schip diende Charles Davis Lucas. Toen er een granaat op het dek van de boot terecht kwam, ging hij, tegen de voorschriften in, niet plat op de grond liggen, maar greep de granaat en wierp deze overboord, zo zijn kameraden reddend. Voor deze dappere daad werd hij als eerste met het Victoria-cross onderscheiden. De Britse en Franse schepen waren op weg naar Sint Peters-

burg, centrum van de macht in Rusland. Over het effect van dit bombardement gaan diverse verhalen, die elkaar tegenspreken. Op 8 augustus vond een landing plaats van Engelse en Franse troepen. Onder andere de

De eerste bladzijde van het boekje.

Notvikstornet, de toren in het noordelijke deel, werd aangevallen en veroverd. De Russen gaven zich over op 16 augustus 1854. Het fort werd aangeboden aan de Zweden, maar die sloegen het aanbod af om te voorkomen dat ze problemen met de Russen zouden krijgen. Op de ochtend van 2 september 1854 werd het fort opgeblazen

Tijdens de vredesconferentie in Parijs in 1856 werd Åland tot gedemilitariseerde zone verklaard door het aanvaarden van de Åland Treaty. Eerst en vooral verbiedt deze internationale overeenkomst de fortificatie van Åland. Tijdens de onderhandelingen in 1921 bevestigde de voorloper van de Verenigde Naties de Åland Treaty, terwijl de demilitarisering van Åland werd gegarandeerd. Een belangrijke toevoeging was, dat Åland tot neutraal gebied werd verklaard. Gevolg gevend aan beide conventies, verklaarde Finland

Åland niet militair te zullen versterken. Er mogen geen militaire troepen noch oorlogsuitrusting aanwezig blijven op Åland.

Literatuur:

- Ålands Frimärken berättar 2004-2005
- Ålands Frimärken berättar 2006-2007
- Ålands posten frimärken
- en.wikipedia.org
- ukinfinland.fco.gov.uk

De derde kaart

